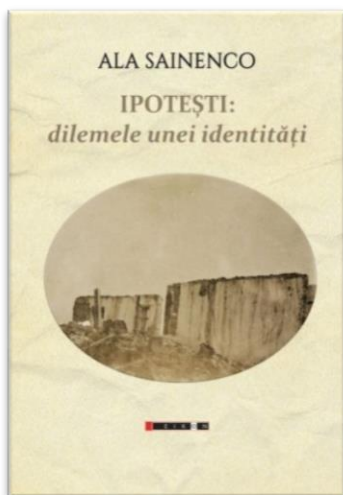

introduce pe alocuri o comparație între măsurile sanitare aplicate în spațiul românesc și cele din alte părți ale Europei, oferind o contextualizare mai amplă a strategiilor antiepidemice.

Cartea se remarcă printr-un stil clar și bine structurat, adaptat atât pentru un public academic, cât și pentru cititorii pasionați de istorie. Discursul beneficiază de acuratețe și claritate, menținând un echilibru între analiza riguroasă a surselor istorice și utilizarea unui limbaj accesibil, dar totodată sofisticat. Rigoarea academică este armonizată cu o atractivitate narativă care facilitează înțelegerea temelor abordate. Acuratețea ortografică și gramaticală este exemplară, fără greșeli semnificative de ortografie sau conținut. Fiind un volum colectiv, unele capitole prezintă inevitabil stiluri ușor diferite, dar cartea reușește să mențină coerența argumentativă prin organizarea logică a informațiilor și a tranziției fluide între idei. Astfel, lucrarea constituie o contribuție valoroasă atât din punct de vedere științific, cât și stilistic.

În concluzie, volumul se dovedește a fi o apariție editorială remarcabilă, relevantă atât pentru istoriografia românească, cât și pentru cea universală. Cititorii se vor întâlni în acest volum cu o resursă utilă și bine fundamentată pentru înțelegerea unui subiect mai puțin explorat: interacțiunea dintre stat și societate în fața crizelor sanitare, precum și modul în care epidemiile au influențat politica și economia în epoca modernă.

Andrei Gabriel Cojocă*

Ala Sainenco, *Ipotești: dilemele unei identități*, București, Editura Eikon, 2024, 104 p.

DOI:10.62838/amsh-2025-0039

Ala Sainenco (n. 25 octombrie 1970) este managerul Memorialului Ipotești – Centrul Național de Studii *Mihai Eminescu*, conferențiar universitar la Facultatea de Litere a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți și membru în consiliul director al revistei anuale de studii românești *Glose* și în colegiul de redacție al revistei *Philologia*. A fost prodecanul și decanul

* Ph.D. Candidate, Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, andrei.cojocă@ubbcluj.ro

facultății amintite (2008-2009, 2014-2016), unde a condus catedra de limba română (2010-2014). A beneficiat de burse academice în cadrul unor instituții și universități prestigioase ca Institutul Cultural Român, Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, Instituto Politécnico de Bragança, State Academy of Fine Arts of Armenia, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași sau Universitățile di Bologna.

Preocupările sale de cercetare a lexicologiei, lingvisticii textului, morfologiei limbii române și psiholingvisticii s-au concretizat prin apariția unor articole/studii, dicționare, recenzii și volume relevante: *Ritm în limbaj (analiza liricului)* (Iași, 2013); *Decalogul comunicării. 10 lecții pentru comunicare corectă* (Iași, 2013, în colaborare cu Liuba Răzmeriță, Elena Lăcustă și Viorica Popa); *Noțiuni structurate de limbă română* (Iași, 2014); *Dicționarul asociativ al limbii române*, vol. I: *De la stimul la reacție* (Iași, 2016, în colaborare cu Gheorghe Popa et al.) etc.

Ipotești: dilemele unei identități este o lucrare publicată de Ala Sainenco la editura bucureșteană Eikon în anul 2024, cu scopul explorării parcursului istoric și patrimonial al Memorialului Ipotești, de la casa familiei Eminovici la instituția culturală și științifică de astăzi, fiind structurată în 11 capitole.

Cartea debutează cu un *Cuvânt-înainte* (pp. 5-10), unde autoarea sintetizează momentele cheie ale evoluției casei, de la achiziționarea acesteia de către căminarul Gheorghe Eminovici (1847) la demolarea și reconstruirea ei, stabilirea familiei Eminovici la Ipotești (1853), vânzarea imobilului (1878), aducerea sa în prim-plan odată cu stingerea din viață a poetului Mihai Eminescu (1889) și cu analiza biografiei și operei sale și până la restaurarea și reamenajarea casei și a bisericii (1940). De asemenea, regăsim atât descrierea moșiei dintr-un document de arhivă (1890) și dintr-un anunț de vânzare (25 februarie 1894), cât și propunerea regretatului eminescolog Petru Creția de fondare a unui centru național de studii eminesciene la Ipotești (1992). Astfel, exegeza de față reprezintă dorința de a reconstitui „ce s-a vrut a construi la Ipotești și cum s-a realizat această vrere” (p. 7).

Primul capitol, *Un muzeu, o casă de citire și o școală primară la Ipotești* (pp. 11-18), surprinde multiplele încercări zadarnice ale comitetului de inițiativă din Colegiul Național „A. T. Laurian” din Botoșani, ale Cercului Studențesc „Mihai Eminescu” din Botoșani, Cercului Regional al Studenților Evrei din Botoșani, Societății Academice Literare „România Jună” din Viena, dar și ale lui Nicolae Iorga și Vasile Gherasim, de salvare, restaurare și reamenajare a casei ca muzeu și școală prin colectarea fondurilor, manifeste publice și negocieri cu proprietarul Gheorghe Isăcescu (1919-1924).

Capitolul II, *...expropriată pentru cauză de utilitate publică și în interes cultural* (pp. 19-24), punctează conflictul ziaristic dintre I. Țăranu și moștenitoarea imobilului, Maria Isăcescu-Papadopol, privind soarta acestuia (august 1924). Totodată, sunt trecute în revistă neconcretizarea legii adoptate de către Senat (10 aprilie 1925), sancționate de către Regele Ferdinand și publicate în *Monitorul Oficial* (11 octombrie 1925) de expropriere a casei și a terenului său pentru amenajarea unui muzeu, a unei biblioteci și a unei săli de conferințe populare datorită unor complicații birocratice, dar și apelul deputatului Eugen Nicolau adresat Adunării Deputaților de soluționare a problemei (1927).

Al treilea capitol, *O biserică „în stil vechi românesc la Ipotești”* (pp. 25-32), ne aduce în atenție propunerile comitetului de organizare a comemorării celor 40 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu, ale decanului Baroului botoșănean, Mighiu, ale directorului Școlii Normale din oraș, Tiberiu Crudu, ale judecătorului ocolului Bucecea, I. Săndulescu, ale părintelui Al. Simionescu și ale lui Ion Sân-Giorgiu (1928-1929), de strângere a banilor meniți acordării unor burse școlare elevilor merituosi din Ipotești, organizării bibliologice și muzeale a casei, editării operei eminesciene și restaurării bisericii din curtea obiectivului.

Capitolul IV, *Cezar Petrescu, răspunzând la apelul Comitetului din Botoșani* (pp. 33-40), nuanțează nu doar intrarea casei în proprietatea județului, dărâmarea acesteia și ridicarea alteia, stagnarea și sistarea amenajării sale sau edificarea la roșu a bisericii (1929-1937), cât, mai ales, conținutul epistolei lui Cezar Petrescu trimise scriitorului Mihail Sadoveanu (20 ianuarie 1937) pentru sprijinirea financiară a încheierii restaurării bisericii, casei și a școlii din Ipotești, ziarul *Neamul Românesc* al lui Nicolae Iorga publicând scrisoarea și chiar deschizând atunci lista donațiilor.

Al cincilea capitol, *„Contribuții inimoase” pentru „Casa și Biserica lui Eminescu”* (pp. 41-46), consemnează sumele impresionante alocate lucrărilor (1937-1938), vizita regelui Mihai I (20 iunie 1939) și a unor muncitori ieșeni la Ipotești (iulie 1939) și campania Ministerului Educației Naționale de adunare a obiectelor eminesciene pentru viitorul muzeu, în timp ce capitolul VI, *Sfințirea bisericii și a muzeului din Ipotești* (pp. 47-52), repertoriază momentele și personalitățile locale și naționale participante la sfințirea bisericii și muzeului localității (22 septembrie 1940), relevând interiorul muzeului aflat atunci în stadiu incipient.

Un loc aparte îl deține capitolul VII, *Muzeul de la Ipotești: schimbarea de perspectivă* (pp. 53-66), care evidențiază pesimismul președintelui amintitului comitet de inițiativă, Petru Irimescu (1942), al sublocotenentului Nicu Tudor (1942) și al lui Cezar Petrescu (1949) asupra modernizării casei într-un adevărat muzeu

datorită rarității obiectelor eminesciene. Remarcăm inclusiv punerea pietrei de temelie a școlii din Ipotești de către locotenentul Victor Măescu (1942) și receptarea exagerată, ideologizată și chiar contrafactuală a lui Mihai Eminescu din articolele lui Geo Dumitrescu și Mihail Sadoveanu (1949), specifică binecunoscutei doctrine a regimului comunist.

Al optulea capitol, „*Cerem reconstituirea casei de la Ipotești*” (pp. 67-76), valorifică textul unui document de arhivă privind situația casei (1925), insistă asupra limbajului comunist de lemn din portretizarea lui Mihai Eminescu întâlnit în presa vremii și la aniversarea centenarului nașterii sale (1950) și evocă repararea imobilului și vizita la Ipotești a lui Gavril Mihai și a unor profesori și studenți bucureșteni și ieșeni, care au solicitat autorităților centrale reconstruirea casei și fondarea unui muzeu (1953-1956).

Spre deosebire de capitolele IX-X, *Explicația lui Perpessicius* (pp. 77-84), respectiv, „*Vă prezentăm: Muzeul memorial de la Ipotești*” (pp. 85-96), care ne arată viziunea relevantă a criticului literar Perpessicius despre reorganizarea casei (1969) și numeroasele controverse din periodicele epocii și dezbateri centrale și locale ale decidenților politico-culturali iscate în jurul acestui proiect (1957-1979) concretizat abia odată cu redeschiderea obiectivului (15 iunie 1979), ultimul capitol, *Structura unui institut „Eminescu”* (pp. 97-101), descrie etapele înființării Centrului Național de Studii „Mihai Eminescu”, al cărui fondator, Petru Creția, a devenit primul director (1992).

Sub raport metodologic și documentar, Ala Sainenco nu doar că a îmbinat riguros metodele istoriei calitative (analiza discursivă, filologică, narativă) și cantitative (analiza comparativă), ci a și valorificat și analizat critic documente de arhivă și numeroase articole din ediții de documente (*Dezbaterile Adunării Deputaților*) și din presa românească interbelică, comunistă și postdecembristă (*Adevărul*, *Adevărul Literar și Artistic*, *Apărarea Patriei*, *Argus*, *Clopotul*, *Contemporanul*, *Curentul*, *Dimineața*, *Gazeta Învățământului*, *Glasul Bucovinei*, *Luceafărul*, *Lumea*, *Lumina Satelor*, *Lupta*, *Lupta Moldovei*, *Mișcarea*, *Monitorul Oficial al României*, *Munca*, *Neamul Românesc*, *Opinia*, *Rampa*, *Revista Muzeelor și Monumentelor*, *România Liberă*, *România Literară*, *Scânteia*, *Scânteia Tineretului*, *Steaua*, *Timpul*, *Țara Noastră*, *Universul*, *Universul-Provincie*, *Viața Nouă*, *Viața Românească*, *Viitorul*, *Zori Noi*).

La finalul cuvântului-înainte și al fiecărui capitol, putem descoperi în total 12 fotografii alb-negru de bună calitate grafică, provenite din arhiva autoarei și din Fondul Documentar Ipotești, ilustrând diverse ipostaze ale bisericii și casei familiei Eminovici (1909-2004), corespondența amintită a lui Cezar Petrescu către

Mihail Sadoveanu (1937), lista colectelor strânse pentru materializarea Memorialului Ipotești din *Neamul Românesc* (1937), prima pagină a numărului revistei *Viața Românească* dedicat centenarului eminescian (1950), schița temeliei casei originale, articolul lui Perpessicius despre imobil și prima filă a unui document olograf, care atestă intrarea Memorialului sub patronajul Ministerului Culturii.

Concluzionând, lucrarea de față constituie un demers relevant în istoriografia română și străină asupra evoluției istorice și patrimoniale a biografiei și casei familiei Eminovici prin documentarea temeinică și diversificată, metodologia și structura cronologică și tematică, dar și prin scriitura curată, cursivă și nuanțată. Adresată specialiștilor și publicului larg, această analiză este substanțială reliefării și clarificării dilemelor ce-au conturat de la sfârșitul modernității și până astăzi identitatea culturală a Memorialului Ipotești ca un centru național al cercetării memoriei eminesciene.

Andrei Mic*

* Ph.D. Candidate,
andreimic1998@yahoo.com

Babeș-Bolyai

University,

Cluj-Napoca,